

۱ آگستوس ۱۳۲۷

جزو: ۹

تاریخ عثمانی انجمنی

مجموعه سی

ایکی آیده برنشر اولنور

مندرجات

طوبقیو سرای هایونی عبدالرحمن شرف
علمدار مصطفی پاشا حقتنده برقاچ بسوز
یورکوج پاشا واولادینه عائد برقاچ کتابة خليل ادهم
فوائد غزرا . اون برنجی عصرده بزده حیات چندایانه نجیب عاصم
ضربخانه نك احوال داخلیه سی موسی کاظم
« صیغین دونما » حربی اوزرینه بعض وثیقه لر صفوت
روم سلجوقی دولتک انقراضیه تشکل ایدن طوائف ملوک . احمد توحید
احتساب آغالتی محمد غالب
تفرقه : تاریخ سلطان محمد ثانی . مؤلفی قرینو وولوس . مترجمی قارولیدی .

فیثانی ۵ غروش

مرجمی — باب عالی تاریخ عثمانی انجمنی

استانبول

مطبعه انجمنی عثمانی

طبعیت مشائی شرق

۱۳۲۹

احتساب آغالنی

المه کچن ال یازیسی بر رساله ده، یکچریلکک الفانی متعاقب احداث اولندینی مقدمه سنک مطالعه سندن مستبان اولان بر احتساب نظامنامه سی کوردیم بوقانون زمان تنظیمه کوره ، اطرافلی دوشونلش ، انواع اصنافه دائر کوزل تدبیرلر درج اولنمش .

رساله یی کوردیکمدن برمدتجک صکره نظامنامه مذکورک ۱۲۴۲ سنه سی محرمی اواخرنده نشر اولنمش ایدوکنی انجمنده کی محترم رفیقلمک برندن ایشتم که او ذات بونک اصلی دیوان هایونده کورمش . دیمکه که احتساب آغالنی او تاریخده تشکیل ایدلش؛ فقط صکره لری (شهراماتی) عنوانی ، احتساب آغالنک برینه قائم اولمش ، مع مافیه شهرامینی تعیری ۱۲۴۲ دن بک چوق سنه لر اول وحتی استانبولک فتحده ده موجود ایمش وشهرامینلرینک وظیفه لری بالاخره سرای هایونک بعض او جاقلرینه منسوب خدمه نک تخصیصاتی توزیع ایلمک واینه امیریہ تعمیرات وانشاآته نظارت ایتمک کی شیلره انحصار ایدوب معمار باشینک ده شهر امینی معیتنده بولنسی بوندن طولانی ایمش .

تدقیقات واقعه دن کلاشیلدینی اوزره رسوم احتسابیه ۱۳ ربیع الاول ۱۲۶۳ تاریخده الفاولنمش واحتمال که احتساب آغالنی عنواننک شهراماتی عنوانته تبدیلی ده او تاریخه مصادف بولنمشدر .

احتساب آغالرینک اک نامداری اولوب بو عنوان شهرامینلکنه تحویل ایتدکدن صکره ده او مأموریتده بولنمش اولان ، والده سلطان (عبدالعزیز خاتک والده سی) کتخدالغنی ده درعهده ایلیان حین بکدرکه بین العوام (احتساب آغالی حین بک) دیو شهرتکیر ایدی . مشارالیهک صیتی او

درجہ دہ ایمش کہ خدم وحشیہ زقاغہ چیقیدینندہ دکان اوکی تمیزلینلرک،
دلیک دشیک کوفہ وطابلہ صاقلایانلرک ، اکیک اوقہ اکمک
کیزلیانلرک حد وحابی اولزمش ! بونکلہ برابر بوتقید . بوقورقومطلقا
حین بک زقاغہ چیقمنندہ متوقف دگلش ؛ انک کولککسندن ،
اسندن اورکیان اصناف یوق کبی برشیمش !

اووقہ یتشانلردن مسموم اولشدرک برکون حین بک ایوبہ
کتیمش ، برمرکہ یوکلای یکی کوفہ اکمک کورمش ، طارندیرمش ،
اکمککردن بعضی نقصان الوزن چیقمش . درحال حین بک کوفلری
اکمکچیہ یوکلندیرمش و مرکبک اوگنہ براوقہ صمان قویدیروب مرکب
اوصمانی ینجہ یہ قدر حریفی دہ کوفلرک التندہ براقدیرمش !...

بیک ایکی یوز سکان تاریخلرینہ قدر شہراماتی دائرہ سی ، کوپرینک
استانبول طرفدہ وشمیدیکی کرا عربہ لرینک بولندینی محلہ ایمش ،
اندن صکرہ خمیدہ تربہ سنک قارشوسندہ کی سیلک یانندہ و سرکہ چیہ
مائلا کیدن جادہ نک صول باشندہ کائن اسماعیل پاشا قوناغہ نقل اولمشدر
اورادندہ شمیدیکی دائرہ یہ کچمشدر . کوپری باشک اومحلہ الی الآن
(امین اوکی) دنیلمی دہ شہراماتی دائرہ سنک اوموقعہ بولنمندن ناشیدر .
ایشتہ اودائرہ دہ ویمش سکنز تاریخلرندہ اجرای مأموریت ایشتیکی
زمان حین بکی کورمش اولان برذاندن ایشتیکمہ کورہ مشارالیہ ،
ارقمئندہ برچوق قواصلرلہ وکال دبدبہ ایلہ قبودن ایجری کیرہ رک
حولیہ موضوع برصدالیہ اوطوردرمش . باشدہ قواص باشی عزت آغا
بولندینی حالہ بتون قواصلر الہنجہ دیوان طوروب یکرمی درت ساعتک
وقوعات دفتری اوقونورمش .

دفتری اوقویان کاتب مثلا (طاووق بازارندہ یورغانچی احمد
میخانہ قپوسندن کیررکن چورلمش ...) دینجہ ، حین بک قباومخوف
برصدالیہ ، اون بش کون ...

(قومقبوده بالاییق سرکز ، راجونجی مغرایله ایسقانیل اوینارکن
حادث اولان غوغادن منفعل اوله رق هفرک برکیجه اول فارسز بالغه
چیقدیغنی خبر ویریور) برآی !....

(فیروز اغده قیریق صالحک قهوه سنده اسکته حق تذکره سز قاربوز
ساتارکن تولش) اون کون ! الخ ...

ایشته بر دیوان که قره قوشه غبطه رسان !... محکومین ایسه در حال
ایپلکخانه یه کوندربلیور ... (ایپلکخانه ، معلوم آ ایویدن بهاریه یه کیدن
یول اوستده ودره کنارنده بر قشله درکه خلاط اعمالنه مخصوص ایدی
وخدمات شاقده استخدام اولنه حق اشخاص اورایه کوندربلیور ایدی)
حدی وارسه بو محکوملردن بری (افندم قیاحتم نه که بی برآی حبس
ایدیورسکز) دیسون !... (وای حکومت قارشو کلیور) ! بیورله رق
او بر آیلق حبس همان ایکی آیه چیقیور ودها سویلتیرسه مدت حبس اوچ
آیه ابلاغ اولنیور !! انکچون سکوت ایله بو حکملره رضا کوسترملی
ایتمش که ایرتسی کون کوشه اوسته لرینک ، اصناف که یاسنک فقط عزت
اغا دلالتیله واقع اوله حق رجاری ، متلری ، ال انک وحق آفاق او بملری
جزانک قسماً تخفیفه مدار اوله بیلسون !.... موضوع بحث اولان
و بوجه بیان ۱۲۴۲ ده تنظیم قلنان احتساب نظامنامه سنک احکامیله ۱۲۷۸
تاریخلرینه عائد اولق اوزره نقل و حکایه ایدیلان معاملات ارسنده کی
فرقه نظراً احکام مذکوره قانونیه جوقدن بری موقع تطبیقدن سقوط
ایتمش ویرینه اداره کیفیه قائم اولش ایدوکی تین ایدیور . مع مافیه
بوکیفی اداره نه نهایت و برمک و شهر امانته متعلق اموری حکومت متدنده
جاری اولان اصوله کوره حسن تدویر ایتمک لزومی بالاخره عالی و فوآد
باشالرجه بیش نظر اهمیت آلمش و سرور افندی (سرور پاشا مرحوم)
شهر امینی تعیین قلمشدر

حال حاضرده مرعی الاجرا اولان بلدیهلر قانونی ایسه ۱۲۹۳ قانون

اساسی اوزرینہ اجتماع ایدن مجلس مبعوثان عثمانیک اثریدر . مع هذا
 بوقانونك دخی تعدیل واصلاحه محتاج بك جوق یرلری بولندینی مرتبه
 بداهتمدر

محمد غالب

احتساب آغالی نظامنامه سی :

جله به معلوم اولدینی اوزره قوانین عرفیه ونظامات ملكیه سلطنت
 سنیه مدار صلاح عالم ومناط نظام احوال كافه ام اولوب قانون احتساب
 دخی شیرازه نظام بلده نك اعظم واقواسی وحضرت عمر رضی الله عنه
 زمان سادتشانلرندنبرو جاری نظامات داخلیه نك مبدأ ومیناسی اولوب
 برمدتنبرو بعض عارضات حیولتیه شیرازه نظامی کلیاً مختل اولمش
 اولدیغندن بودفعه سایه معدلتوایه شاهانده بوخصوصه دخی حسن
 صورت ویرلك اوزره دركاه عالی قیوجی باشلرندن سابق خبره جی باشی
 مصطفی اغا بالانتخاب احتساب آغاسی نصب وتعیین بیوریلر ق اتفاق ارا
 ایله بووجهله تأسیس نظام اولتوركه .

اول امرده احتساب آغاسی اولنلره کافی بر محل لازم كلوب الحاله
 هذه چار طاقده احتساب آغلرینه مخصوص اولان محترق اولمزدن مقدم
 قدیم اولان احتساب آغالته کافی بر محل ایكن محترق اولدقدن صكره
 بر تقریب كندوبه كچمش اولان حصه بی مقتول شایجی بخور خاصه
 خصکیلرندن مخرج حاجی عارف اغایه ویرمش و مرقومدخی اكثر حصه سی
 قوری یشجیلره صاتوب اولصورتله طارلشمش اولدیغنه بناء مقدم قوری
 یشجیلره صایلان محللك دكر بهالری ویریلرك وهر تقدیر فاصله لی ایسه ده